

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

Γεωργική Εκπαίδευση

Θεματική ενότητα 10
2/2

Όνομα καθηγητή: Αλέξανδρος Κουτσούρης

Τμήμα: Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι φοιτητές/τριες πρέπει να είναι ικανοί/ες:

- α) να αναφέρουν τα βασικά θεωρητικά και πρακτικά πορίσματα των βασικών (επιμέρους) γνωστικών θεωριών
- β) να αναφέρουν παραδείγματα εκπαιδευτικών τεχνικών, τα πλεονεκτήματα, τα μειονεκτήματά τους και τρόπους βελτίωσης της αποτελεσματικότητάς τους
- γ) να αναφέρουν τα πλεονεκτήματα της ενεργού μάθησης και να δίνουν παραδείγματα τεχνικών ενεργού εμπλοκής των εκπαιδευομένων στη διαδικασία διδασκαλίας-μάθησης

Λέξεις κλειδιά 1/2

- Μορφολογική θεωρία
- Γνωστική θεωρία
- Kohler
- Lewin
- Bruner

Λέξεις κλειδιά 2/2

- Εκπαιδευτικές μέθοδοι/ τεχνικές
- Η διάλεξη
- Ενεργός μάθηση

ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ ΤΟΥ KOHLER

ΕΝΟΡΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ 1/4

- Στο πείραμα με τους χιμπαντζήδες ο Kohler έδειξε ότι το πρόβλημα λύθηκε όχι μέσω «δοκιμής και λάθους» αλλά μετά από μια στιγμιαία και ξαφνική έκλαμψη του νου του ζώου. Ο τρόπος αυτός ονομάστηκε ενορατική μάθηση.

ΕΝΟΡΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ 2/4

Βασικά χαρακτηριστικά της ενορατικής μάθησης είναι:

- Ο οργανισμός αντιμετωπίζει την κατάσταση-πρόβλημα ως ενιαίο δομημένο σύνολο. Η ανακάλυψη των σχέσεων μέσα στο πεδίο είναι βασική προϋπόθεση για την εμφάνιση ενορατικής μάθησης.
- Η λύση είναι ξαφνική, δεν είναι τυχαία και είναι μόνιμη. Πριν την ενορατική σύλληψη («εύρηκα») προηγήθηκε μια περίοδος απραξίας και σκέψης οπότε και έγινε η σύλληψη της ιδέας. Ο οργανισμός έχει πλήρη συνείδηση της πράξης που ακολουθεί και όταν βρεθεί σε παρόμοιες καταστάσεις εφαρμόζει την ίδια στρατηγική χωρίς δισταγμό (μεταβίβαση της μάθησης).

ΕΝΟΡΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ 3/4

- Ο οργανισμός πρώτα συλλαμβάνει τη λύση με το νου και μετά την εφαρμόζει. Οι νοητικοί πειραματισμοί οδηγούν στην ανακάλυψη και στη συνέχεια στην εκτέλεση της λύσης του προβλήματος.
- Στην ενορατική μάθηση υπάρχει ένα νέο, δημιουργικό στοιχείο. Ο οργανισμός συσχετίζει προηγούμενες (επιτυχημένες ή μη) εμπειρίες με τα στοιχεία του προβλήματος, αλλά κάποιο από αυτά τα στοιχεία χρησιμοποιείται με διαφορετικό από προηγούμενες φορές τρόπο.

ΕΝΟΡΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ 4/4

- Επομένως, η ενορατική μάθηση γίνεται δυνατή μέσα από την ξαφνική σύλληψη νέων σχέσεων ανάμεσα στα στοιχεία μιας προβληματικής κατάστασης που είναι σκόπιμη και όχι τυχαία-παρορμητική.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1/3

- Σύμφωνα με τη μορφολογική θεωρία δύο πρέπει να είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της διδασκαλίας: η «ολότητα» και η «παραγωγικότητα».

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

2/3

- Σύμφωνα με το πρώτο στοιχείο («ολότητα») η διδασκαλία δεν πρέπει να βασίζεται στη μηχανική αποστήθιση αλλά στην παρουσίαση μιας ολικής κατάστασης, διαρθρωμένης σε ολοκληρωμένη μορφή. Παρωθητική είναι η απο-ισορρόπηση που δημιουργείται από καταστάσεις-προβλήματα. Ο μαθητής τότε προσπαθεί να αποκαταστήσει τη νοητική ισορροπία, γεγονός που όταν επιτευχθεί δημιουργεί ικανοποίηση. Η βιωματική αυτή κατάσταση είναι στοιχείο ανατροφοδότησης και ενίσχυσης της συμπεριφοράς του μαθητή.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

3/3

- Το δεύτερο στοιχείο, της «παραγωγικότητας» σημαίνει ότι οι μαθητές ενεργοποιούνται νοητικά και δημιουργούν κάτι νέο (το οποίο είναι στην αναδιοργάνωση της κατάστασης δηλαδή των δεδομένων τους ώστε να λύσουν ένα πρόβλημα και να επιτύχουν ισορροπία). Κατά συνέπεια, η μηχανική διδασκαλία κανόνων και μεθόδων και η αποστήθιση αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην ανάπτυξη των μαθητών.

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ LEWIN 1/4

Κατά τον Lewin η ανθρώπινη συμπεριφορά είναι κοινωνικό φαινόμενο ήτοι το αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης ενός συνόλου εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων που επενεργούν στην παρούσα κατάσταση του ατόμου.

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ LEWIN 2/4

Κεντρική έννοια στη θεωρία του Lewin είναι αυτή του «ζωτικού χώρου» όπου περικλείονται:

- α) το πρόσωπο με τις ανάγκες του και
- β) το ψυχολογικό περιβάλλον (όπως το αντιλαμβάνεται και επηρεάζεται από αυτό το πρόσωπο).

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ LEWIN 3/4

- Ο ζωτικός χώρος περιλαμβάνει το άτομο, τους στόχους που θέλει να πετύχει, τις επιπτώσεις που προσπαθεί να αποφύγει, τα εμπόδια που το περιορίζουν και τους δρόμους που μπορεί να ακολουθήσει ώστε να πετύχει τους στόχους του.
- Η συμπεριφορά του ατόμου εξαρτάται κάθε φορά από τη μορφή και τις παραμέτρους του ζωτικού χώρου και είναι συνάρτηση του τρόπου με τον οποίο το άτομο αντιλαμβάνεται το περιβάλλον του.
- Η μάθηση είναι απόρροια της δράσης και της αλληλεπίδρασης του προσώπου με το ψυχολογικό του περιβάλλον στο πλαίσιο μιας συγκεκριμένης κατάστασης. Κατά συνέπεια, το άτομο αντιδρά διαφορετικά στις ποικίλες καταστάσεις-ερεθίσματα όπου εμπλέκεται.

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ LEWIN 4/4

- Κατά τον Lewin η μάθηση πραγματοποιείται μέσα στο ζωτικό χώρο του ατόμου όταν οι ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και επιθυμίες του προκαλούν καταστάσεις έντασης και απο-ισορρόπησης που, με τη σειρά τους, κινητοποιούν πολλές ψυχολογικές δυνάμεις του ατόμου. Η συνισταμένη αυτών των ψυχολογικών δυνάμεων (κίνητρα δράσης του ατόμου) τείνει να ικανοποιήσει τις ανάγκες του ατόμου (επίτευξη του τελικού σκοπού) και να το επαναφέρει σε κατάσταση ισορροπίας. Το άτομο δηλαδή στην προσπάθειά του να διατηρήσει την ισορροπία του, όταν αυτή διαταράσσεται, χρησιμοποιεί τη διαδικασία της μάθησης.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Η θεωρία του Lewin μπορεί να αξιοποιηθεί στην εκπαιδευτική πράξη όταν οι μαθητές παρακινούνται να ανακαλύπτουν μόνοι τους πληροφορίες μέσα από τη δημιουργία κατάλληλων συζητήσεων μεταξύ τους.
- Τεχνικές που συμβάλλουν σε αυτό είναι: η αντιστροφή ή η αλλαγή του περιεχομένου ενός θέματος, η παρουσίαση αντίθετων σημείων στην επεξεργασία ενός θέματος και η παροχή της δυνατότητας στους μαθητές να διορθώνουν μόνοι τους τα λάθη τους.

Η ΕΥΡΕΤΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ BRUNER (1/5)

- Κατά τον Bruner το άτομο δέχεται ένα απέραντο πλήθος διαφορετικών ερεθισμάτων στα οποία κάποια στιγμή αντιδρά για να πετύχει τη βιολογική του προσαρμογή. Για να μην χαθεί όμως το άτομο στην πολυπλοκότητα του περιβάλλοντος μπαίνει στη διαδικασία της ταξινόμησης δηλαδή επινοεί κατηγορίες και σχηματίζει έννοιες που το βοηθούν στην ταξινόμηση των πραγμάτων, γεγονότων κλπ. (που έχουν διαφορές αλλά ταξινομούνται μαζί με βάση τα κοινά τους χαρακτηριστικά).
- Η ταξινόμηση αυτή βοηθά στη γνωστική ανάπτυξη του ατόμου καθόσον το βοηθά να απλοποιήσει την πολυπλοκότητα, να βρει ομοιότητες ανάμεσα στα φαινόμενα, να σχεδιάσει τη συμπεριφορά του και επιτρέπει τη δημιουργία σχέσεων ανάμεσα σε αντικείμενα και γεγονότα.

Η ΕΥΡΕΤΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ BRUNER (2/5)

- Ως ιδιαίτερης σημασίας τρόπους σκέψης ο Bruner θεωρεί την αναλυτική και τη διαισθητική. Η πρώτη προχωράει με βήματα που είναι σαφή και μπορούν να περιγραφούν ενώ συνήθως στηρίζεται στα μαθηματικά ή τη λογική. Η δεύτερη χρησιμοποιεί ελιγμούς και άλματα και ο τρόπος με τον οποίο κάποιος στη λύση δεν είναι σαφής. Στηρίζεται όμως σε καλή γνώση του θέματος ενώ συνήθως, στη συνέχεια, ελέγχεται με την αναλυτική μέθοδο.

Η ΕΥΡΕΤΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ BRUNER (3/5)

Κατά τον Bruner, η ανακαλυπτική μάθηση (διαδικασία που σχετίζεται με την αναλυτική και διαισθητική σκέψη και την επίλυση προβλημάτων) είναι μια πολύπλοκη διαδικασία πρόσκτησης, επεξεργασίας και κωδικοποίησης στην οποία λειτουργούν σχεδόν ταυτόχρονα τρεις διαδικασίες:

- α) ανακάλυψη νέων πληροφοριών, γνώσεων και εννοιών τις οποίες το άτομο επεξεργάζεται, διευρύνει και ενσωματώνει,
- β) ο μετασχηματισμός των ήδη αποκτημένων πληροφοριών σε γνώσεις και η εφαρμογή τους σε νέες καταστάσεις (γενικευμένη μάθηση) και
- γ) αξιολόγηση των νέων γνώσεων και εκείνων που προέκυψαν από μετασχηματισμό.

Η ΕΥΡΕΤΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ BRUNER (4/5)

- Ο Bruner θεωρεί ότι είναι σημαντικό το άτομο όχι μόνο να γνωρίζει έννοιες και αρχές τις οποίες χρησιμοποιεί για την επίλυση κάποιου προβλήματος, αλλά να γνωρίζει και πώς μπορεί να επεξεργαστεί βασικές έννοιες και αρχές και πώς να τις χρησιμοποιεί σε νέες καταστάσεις. Γι' αυτό και πιστεύει πως η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να οργανωθεί ως μια διαδικασία λύσης προβλημάτων. Ο μαθητής πρέπει να λειτουργήσει σαν επιστήμονας (ανακαλυπτική μάθηση) οπότε με βάση τα ερεθίσματα του δασκάλου και του περιβάλλοντος βρίσκει λύσεις και απαντήσεις συνδυάζοντας έννοιες, συλλογισμούς και κανόνες που μέχρι τότε δεν γνώριζε.

Η ΕΥΡΕΤΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ BRUNER (5/5)

- έμφαση στη δομή του αντικειμένου που διδάσκεται: έτσι αποφεύγεται να απομνημονεύουν οι εκπαιδευόμενοι λεπτομερειών και ιδιαίτερα που αντιμετωπίζουμε μια έκρηξη γνώσεων
- ετοιμότητα για μάθηση: οι μαθητές μπορούν να ‘αντιμετωπίσουν’ οποιοδήποτε θέμα αρκεί αυτό να διδαχτεί με τον κατάλληλο τρόπο
- ανάπτυξη διαισθητικής ικανότητας: ανάπτυξη της ικανότητας ‘έξυπνης ανίχνευσης’ των δεδομένων ώστε ο εκπαιδευόμενος να καταλήγει γρήγορα στις πιθανές λύσεις ενός προβλήματος
- κίνητρα για μάθηση βασιζόμενα στο ενδιαφέρον του μαθητή: το καλύτερο κίνητρο για μάθηση είναι το ίδιο το ενδιαφέρον του μαθητή

ΣΥΓΚΡΑΤΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΗΣ ΥΛΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥΣ 1/2

Διάλεξη	5%
Διάβασμα	10%
Χρήση οπτικοακουστικών βοηθημάτων	20%
Επίδειξη	30%
Συζήτηση	50%
Πρακτική εξάσκηση	75%
Διδασκαλία (προς τρίτους)	90%

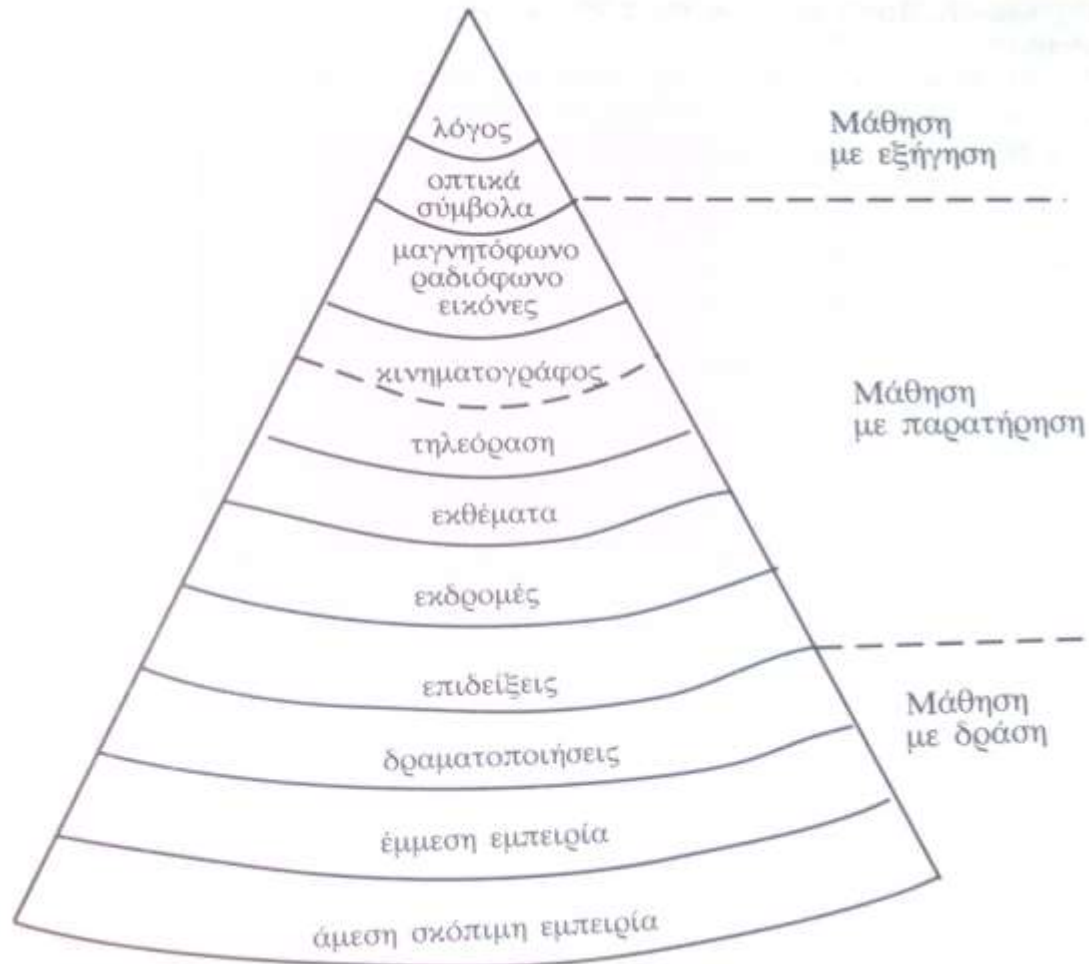

ΣΥΓΚΡΑΤΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΗΣ ΥΛΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥΣ 2/2

Μόνο ακοή	20%
Μόνο όραση	30%
Ακοή και όραση	50%
Ακοή, όραση και συζήτηση	70%
Ακοή, όραση, συζήτηση και εφαρμογή	90%

Ο ΚΩΝΟΣ ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΤΟΥ DALE (1/2)

Ο ΚΩΝΟΣ ΤΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΤΟΥ DALE (2/2)

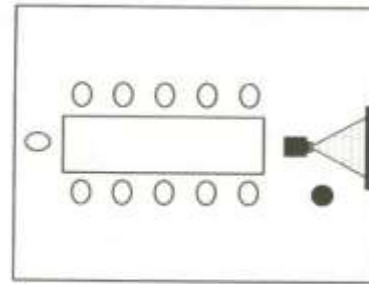
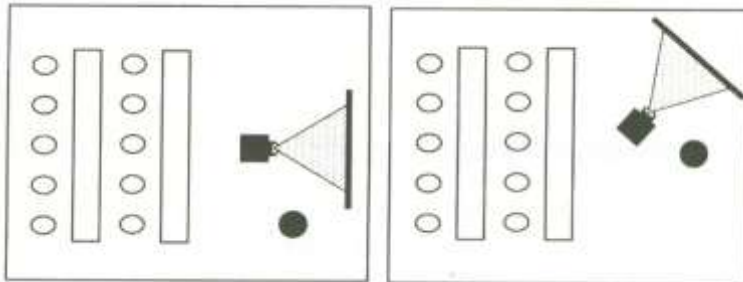

Η ΔΙΑΛΕΞΗ

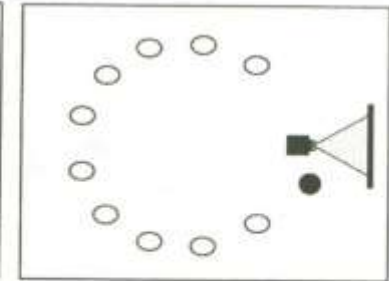
- I) Μέθοδος κλασσική: Το περιεχόμενο της ύλης υποδιαιρείται σε μεγάλες ενότητες.
- II) Μέθοδος Λύση-του-Προβλήματος: Περιλαμβάνει την αναγνώριση του προβλήματος, τις αιτίες του και ενδείξεις για πιθανές λύσεις.
- III) Μέθοδος ακολουθία: Αποτελείται από μία σειρά αλληλοσυνδεόμενων δηλώσεων που συνήθως οδηγούν στο συμπέρασμα.

Το σκηνικό (1/2)

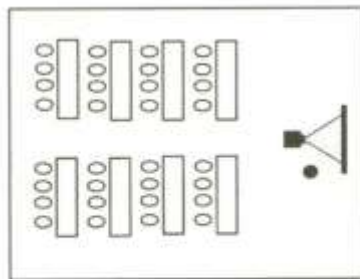
Round table layout

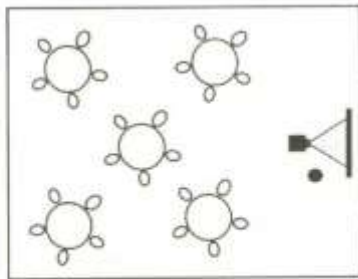
Open circle layout

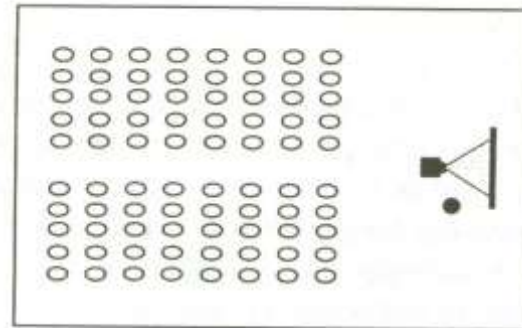
Το σκηνικό (2/2)

Conference layout

Restaurant layout

Theatre seating plan

Η ΔΙΑΛΕΞΗ (1/2)

Ο πιο συνηθισμένος τρόπος διδασκαλίας, η διάλεξη, παρουσιάζει μια σειρά από 'προβλήματα', όπως:

- Η προσοχή του ακροατηρίου μειώνεται με την πάροδο του χρόνου
- Η συνεχής διάλεξη γοητεύει μόνο τους ακουστικούς τύπους
- Τείνει να προωθεί χαμηλού επιπέδου μάθηση πραγματικής πληροφορίας
- Υποθέτει πως όλοι οι εκπαιδευόμενοι χρειάζονται την ίδια πληροφόρηση και τη χρειάζονται με τον ίδιο ρυθμό
- Οι εκπαιδευόμενοι τείνουν να μην τη συμπαθούν.

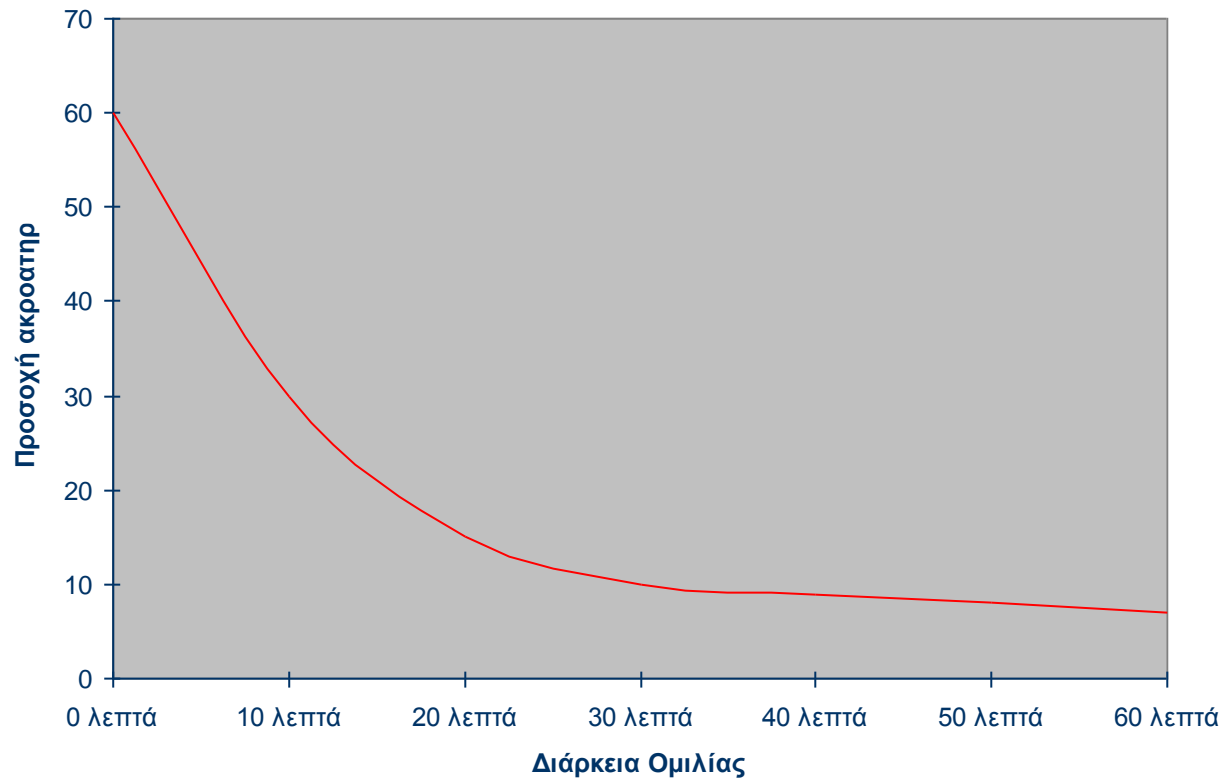

Η ΔΙΑΛΕΞΗ (2/2)

- Στους εκπαιδευόμενους πρέπει να δίνεται η ευκαιρία να αφομοιώνουν τις πληροφορίες κάθε 8 λεπτά, πριν αυτές εκτοπιστούν από το επόμενο κύμα πληροφοριών.
- Η χρήση οπτικοακουστικών βοηθημάτων μπορεί να βελτιώσει το ρυθμό συγκράτησης μέχρι και κατά το 1/3.
- Η συνδυασμένη χρήση της ομιλίας και των οπτικοακουστικών βοηθημάτων αφενός ενισχύει τη διδασκαλία και αφετέρου απευθύνεται σε περισσότερους τύπους εκπαιδευόμενων..

Καμπύλη Προσοχής!!

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Η μάθηση ενισχύεται όταν οι εκπαιδευόμενοι:

- Διατυπώνουν την πληροφορία με δικά τους λόγια
- Δίνουν παραδείγματα γι' αυτήν
- Την αναγνωρίζουν υπό διάφορα 'προσωπεία' και συνθήκες
- Βλέπουν τις διασυνδέσεις μεταξύ αυτής και άλλων γεγονότων ή ιδεών
- Τη χρησιμοποιούν με διαφορετικούς τρόπους
- Προβλέπουν κάποιες από τις συνέπειές της
- Δηλώνουν τις αντίθετες ή τις αντίστροφες έννοιες, πληροφορίες, παραδείγματα, κλπ.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΛΕΞΗΣ

- α) κατά την αρχή του εκπαιδευτικού γεγονότος δίνονται στους εκπαιδευόμενους τα κύρια σημεία (σε μορφή περίληψης ή τίτλων) ή λέξεις-κλειδιά καθώς και τα συμπεράσματα – μια κίνηση που θα τους βοηθήσει να επικεντρώσουν την παρακολούθησή τους,
- β) χρησιμοποιούνται παραδείγματα από αληθινές καταστάσεις,
- γ) η ύλη συγκρίνεται με τις γνώσεις και εμπειρίες των εκπαιδευομένων, και
- δ) χρησιμοποιούνται διάφορα οπτικά (σύντομες σημειώσεις, χάρτες, εικόνες, διαφάνειες, προβολή από Η/Υ κλπ.) και άλλα -οπτικοακουστικά- βοηθήματα (βίντεο, ταινίες κλπ.)

ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΜΠΛΟΚΗ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΑΣ ΔΙΑΛΕΞΗΣ (1/3)

- α) η υποχρέωση μιας ομάδας εκπαιδευμένων να παρουσιάσει σημεία στα οποία συμφωνεί ή διαφωνεί, ερωτήσεις που διευκρινίζουν σημεία της διάλεξης, μια περίληψη ή τα περιεχόμενα της διάλεξης, ερωτήσεις προς τους λοιπούς εκπαιδευόμενους κοκ.
- β) η διανομή στους εκπαιδευόμενους μιας φόρμας κατάλληλης για το 'κράτημα' σημειώσεων
- γ) η σποραδική διακοπή της διάλεξης και η τοποθέτηση ερωτημάτων προς τους εκπαιδευόμενους όπου ζητούνται παραδείγματα σε σχέση με τις έννοιες που παρουσιάστηκαν ή αινιγματικές ερωτήσεις

ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΜΠΛΟΚΗ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΑΣ ΔΙΑΛΕΞΗΣ (2/3)

- δ) η παρουσίαση διαφορετικών πληροφοριών σε διάφορες ομάδες εκπαιδευόμενων, το κράτημα σημειώσεων και η διδασκαλία μεταξύ των ομάδων
- ε) η παρεμβολή μιας σύντομης δραστηριότητας που διασαφηνίζει την πληροφορία, τις ιδέες και τις δεξιότητες που παρουσιάστηκαν
- στ) η προετοιμασία, από τους εκπαιδευόμενους, ερωτήσεων που υποβάλλονται προς τον εκπαιδευτή

ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΜΠΛΟΚΗ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΜΙΑΣ ΔΙΑΛΕΞΗΣ (3/3)

- ζ) η ανασκόπηση της διάλεξης από τους εκπαιδευόμενους ή/ και τεστ αυτο-αξιολόγησης
- η) η συζήτηση, μεταξύ των εκπαιδευόμενων, για τις συνέπειες που μπορεί να έχουν τα όσα παρουσιάστηκαν στους ίδιους
- θ) η τοποθέτηση ενός προβλήματος – κατάστασης που θα εξετάσουν - λύσουν οι εκπαιδευόμενοι με βάση τα όσα παρουσιάστηκαν κατά τη διάλεξη

ΑΠΛΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1/2

- Η συζήτηση
- Η επίδειξη
- Η μέθοδος της πραγματοποίησης συγκεκριμένης εργασίας
- Η διάλεξη

ΑΠΛΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

2/2

- Η συνδιάσκεψη – το σεμινάριο
- Η μέθοδος του συμβολαίου
- Εκτέλεση ρόλων από τους εκπαιδευόμενους

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ 1/2

- **Μέγεθος ακροατηρίου**

Μεγάλες ή μικρές ομάδες εκπαιδευομένων

Εκπαίδευση σε ατομική βάση

- **Μορφές της εκπαιδευτικής διαδικασίας**

Κυριαρχία του καθηγητή

Κυριαρχία του μαθητή

Συνεργασία μαθητή – καθηγητή

Κυριαρχία από τον τεχνολογικό εξοπλισμό

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ 2/2

- **Απαιτούμενη νοητική διαδικασία**

Διάφορα επίπεδα πολυπλοκότητας και συμμετοχής των εκπαιδευομένων

- **Επίπεδο συμμετοχής εκπαιδευομένων**

- **Απαίτηση για συγκεκριμένες εμπειρίες**

- **Απαιτήσεις για μηχανήματα και τεχνολογικό εξοπλισμό**

- **Δυνατότητες εφαρμογής**

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ (ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΛΕΞΗ) (1α/5)

- ΕΠΙΔΕΙΞΗ ΥΠΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ
- ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

παρέχεται στους εκπαιδευόμενους μια πραγματική ή φανταστική κατάσταση με αρκετές λεπτομέρειες ώστε να μπορούν οι εκπαιδευόμενοι (ή ομάδες τους) να αναλύσουν τα προβλήματα που παρουσιάζονται.

- α) τα θέματα, οι έννοιες ή οι αρχές που θα διδαχτούν,
- β) η επινόηση μιας σειράς καταστάσεων που πιθανά θα 'απεικονίζουν' τις έννοιες ή τις αρχές,

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ (ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΛΕΞΗ) (1β/5)

- γ) η επιλογή μιας κατάστασης που φαίνεται ως η πλέον κατάλληλη και η ανάπτυξή της (πρόσωπα, γεγονότα, υποστηρικτική πληροφορία, δράση),
- δ) η πρώτη συγγραφή και η παρουσίαση σε κάποιον τρίτο για κριτική αποτίμησή της και
- ε) η τελική συγγραφή και η ανάπτυξη ερωτήσεων που θα παρακινήσουν τη συζήτηση.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ (ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΛΕΞΗ) (2/5)

- ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥΣ: τίθεται στους εκπαιδευόμενους μια σειρά ερωτημάτων με τα οποία θα αντληθούν - παρουσιαστούν οι γνώσεις τους ή οι υποθέσεις και τα συμπεράσματά τους. Η καταγραφή των ιδεών τους επιτρέπει τη σύγκριση με τα σημεία που θα παρουσιάσει ο εκπαιδευτής.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ (ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΛΕΞΗ) (3/5)

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΑΠΌ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΥΣ:

- Εάν οι εκπαιδευόμενοι έχουν λίγες (προηγούμενες) γνώσεις επί του θέματος μπορεί πρώτα να τους παρουσιάσουν κάποια εκπαιδευτικά υλικά (παραδείγματα, διαφάνεια, σλάιντ ή σύντομες σημειώσεις) που θα διεγείρουν την περιέργεια και το ενδιαφέρον τους και θα προκαλέσουν ερωτήσεις.
- Η τοποθέτηση ενός προβλήματος προς επίλυση από τους εκπαιδευόμενους μπορεί επίσης να ενθαρρύνει τη διαδικασία τοποθέτησης ερωτημάτων.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ (ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΛΕΞΗ) (4/5)

- ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ «ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΜΕ ΑΝΟΙΚΤΑ ΒΙΒΛΙΑ»: Ο εκπαιδευτής μπορεί να μοιράσει μια σειρά ερωτήσεων στους εκπαιδευόμενους. Στη συνέχεια οι εκπαιδευόμενοι (σε ομάδες ή ατομικά) θα ψάξουν για τις πληροφορίες, που καλύπτουν το περιεχόμενο της διάλεξης, σε πηγές όπως σημειώσεις, βιβλία, ντοκουμέντα, υλικό σε Η/Υ κλπ.
- Σημαντικό στοιχείο για τη χρήση αυτής της τεχνικής είναι η ύπαρξη του απαραίτητου υποστηρικτικού υλικού από όπου θα αναζητηθούν οι σχετικές πληροφορίες.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ (ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΛΕΞΗ) (5/5)

- ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ «ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΜΕ ΑΝΟΙΚΤΑ ΒΙΒΛΙΑ»:

Μια παραλλαγή της τεχνικής αφορά στην αναζήτηση διαφορετικών πληροφοριών από διαφορετικές ομάδες εκπαιδευόμενων και η ανταλλαγή των πληροφοριών μεταξύ των (ομάδων) εκπαιδευομένων.

Βιβλιογραφία 1/3

- Bruner, J. (1966) *Toward a Theory of Instruction*. London: The Belknap Press of the Harvard University Press.
- Bruner, J. (1977) *The Process of Education*. Cambridge, MA.: Harvard University Press.
- Gagne, R. (1985) *The Conditions of Learning and Theory of Instruction*. New York: HRW International Editions.
- Kahney, H. (1997) *Λύση Προβλημάτων*. Αθήνα: Open University Press & Ελληνικά Γράμματα.
- Κολιάδης, Ε. (χ.η.) *Θεωρίες Μάθησης και Εκπαιδευτική Πράξη (Α, Β & Γ)*. Αθήνα.

Βιβλιογραφία 2/3

- Ματσαγγούρας, Η. (1998) Θεωρία της Διδασκαλίας. Αθήνα: Gutenberg.
- Μπεζέ, Λ. (επιμ.) (1998) Γνωστική Ψυχολογία και Εκπαίδευση. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παπαμιχαήλ, Γ. (1968) Μάθηση και Κοινωνία: Η εκπαίδευση στις θεωρίες της γνωστικής ανάπτυξης. Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας.
- Παρασκευόπουλος, Ι. (χ.η.) Εξελικτική Ψυχολογία. Αθήνα.
- Περλς, Φ. (1989) Η Προσέγγιση Γκεσταλτ. Αθήνα: Γλάρος.

Βιβλιογραφία 3/3

- Φλουρής, Γ. (2003) Η Αρχιτεκτονική της Διδασκαλίας και η Διαδικασία της Μάθησης. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Φράγκος, Χ. (1984) Ψυχοπαιδαγωγική. Αθήνα: Gutenberg.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

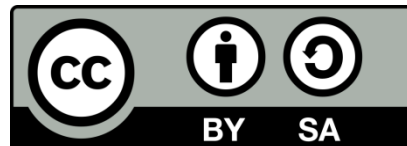
Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών 2014. Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, Αλέξανδρος Κουτσούρης. «Γεωργική Εκπαίδευση». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://mediasrv.aua.gr/eclass/courses/OCDAERD100/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων, π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Η άδεια αυτή ανήκει στις άδειες που ακολουθούν τις προδιαγραφές του Ορισμού Ανοικτής Γνώσης [2], είναι ανοικτό πολιτιστικό έργο [3] και για το λόγο αυτό αποτελεί ανοικτό περιεχόμενο [4].

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

[2] <http://opendefinition.org/okd/ellinika/>

[3] <http://freedomdefined.org/Definition/EI>

[4] <http://opendefinition.org/buttons/>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
 - το Σημείωμα Αδειοδότησης
 - τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
 - το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)
- μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.